EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.8.23.
COM(2011) 523 végleges

2011/0227 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Portugáliának nyújtandó uniós pénzügyi támogatásról szóló 2011/344/EU végrehajtási határozat módosításáról

INDOKOLÁS

2011. május 17-én a Tanács Portugália kérésére pénzügyi támogatást nyújtott az országnak (2011/344/EU tanácsi végrehajtási határozat), amelynek célja a bizalom visszaállítására, a gazdaság fenntartható növekedéséhez való visszatérés lehetővé tételére, valamint Portugália, az euróövezet és az EU pénzügyi stabilitásának megőrzésére irányuló határozott gazdasági és pénzügyi reformprogramhoz való hozzájárulás.

A 2011/344/EU határozat 3. cikkének (9) bekezdésével összhangban a Bizottság az IMF-fel együtt és az EKB-val összeköttetésben elvégezte az egyeztetett intézkedések végrehajtása terén elért előrelépésre, valamint eredményességükre és gazdasági-társadalmi hatásukra vonatkozó első értékelést.

Figyelembe véve az újabb gazdasági, költségvetési és pénzügyi fejleményeket, valamint a szakpolitikai fellépéseket, a Bizottság szükségesnek tartja a támogatást alátámasztó gazdaságpolitikai feltételek korlátozott módosítását a program célkitűzéseinek biztosítása érdekében, amint azt a tanácsi végrehajtási határozat javasolt módosításainak preambulumbekezdései kifejtik.

2011/0227 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Portugáliának nyújtandó uniós pénzügyi támogatásról szóló 2011/344/EU végrehajtási határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus létrehozásáról szóló, 2010. május 11-i 407/2010/EU tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 3. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A Tanács Portugália kérésére pénzügyi támogatást nyújtott az országnak (a 2011. május 17-i 2011/344/EU tanácsi végrehajtási határozat), amelynek célja a bizalom visszaállítására, a gazdaság fenntartható növekedéséhez való visszatérés lehetővé tételére, valamint Portugália, az euróövezet és az EU pénzügyi stabilitásának megőrzésére irányuló határozott gazdasági és pénzügyi reformprogramhoz való hozzájárulás.

(2) A 2011/344/EU határozat 3. cikkének (9) bekezdésével összhangban a Bizottság a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) együtt és az Európai Központi Bankkal (EKB) összeköttetésben elvégezte a hatóságok által az egyeztetett intézkedések végrehajtása terén elért előrelépésre, valamint az eredményességükre és gazdasági-társadalmi hatásukra vonatkozó első értékelést.

(3) A nominális GDP növekedésére vonatkozó jelenlegi bizottsági előrejelzések alapján (2011-ben -0,7%, 2012-ben 0,0%, 2013-ban 2,5% és 2014-ben 3,9%) a költségvetési kiigazítási pálya összhangban van a Szerződés 126. cikkének (7) bekezdése szerint Portugáliának tett 2009. december 2-i tanácsi ajánlással[2], és megfelel az adósság-GDP arány pályájának, amely 2011-ben 101,1%, 2012-ben 106,2%, 2013-ban 107,3% és 2014-ben 106,4%. Így az adósság GDP-hez viszonyított aránya 2013-ban stabilizálódna, majd ezután – a hiány további csökkenését feltételezve – csökkenő pályára kerülne. Az adósság dinamikájára számos vonal alatti művelet hat, amelyek jelentős pénzügyieszköz-beszerzéseket foglalnak magukban, mindenekelőtt esetleges banki feltőkésítések és az állami tulajdonú vállalatok finanszírozása céljából, valamint a felhalmozott és a készpénzben kifizetett kamatok közötti különbségeket tartalmazzák.

---

[1] HL L 118., 2010.5.12., 1. o.

[2] 15759/09

(4) Az államháztartás készpénzegyenlegére vonatkozó negyedéves mennyiségi teljesítménykritérium 2011 első felében teljesült. Mindazonáltal az újabb adatok a költségvetési tendencia és a 2011. évi hiánycélok között nyíló rést jeleztek. A kiadások első félévi túllépése, a vártnál kevesebb nem adójellegű bevétel és bizonyos műveletek átsorolása a teljes 2011. évre vetítve GDP-arányosan 1,1%-os, előre jelzett hiányhoz vezetett. A Banco Português de Negócios (BPN) értékesítéséhez kapcsolódó nettó költségek GDP-arányosan további 0,2 százalékkal növelik az államháztartási hiányt. A hatóságok azonnal reagáltak. Szigorították a költségvetés végrehajtását, bevezettek a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó egyszeri különadót, a földgáz és a villamos energia héakulcsának megemelését előrehozták 2012-ről, és felgyorsítják a koncessziók értékesítését. A hatóságoknak törekedniük kell továbbá egyéb, tartós jellegű konszolidációs intézkedések elfogadására és/vagy a következő évre tervezett egyéb intézkedések előrehozására. A bankok nyugdíjalapjainak az állami szociális biztonsági rendszerbe történő fokozatos átvitelének jelenleg zajló folyamata kivételes jelleggel tartalékot kell biztosítson a 2011. évi hiánycél eléréséhez. A nyugdíjalapok megszerzett eszközeit nem szabad a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságára nézve hátrányos módon felhasználni. Az Európai Bizottság szolgálatainak és a Nemzetközi Valutaalap személyzetének ajánlásaival összhangban a jobb beszámolás és ellenőrzés, valamint a költségvetési keret reformja révén előrelépés történik az állami pénzügyi irányítás megerősítésében.

(5) A bankok a programban előírtak szerint a magasabb tőkekövetelményeknek való megfelelésen dolgoznak. A megemelt fizetőképességi támogatási eszköz megerősítése érdekében módosításra kerül a hatályos jogszabály. A növekedés felgyorsítása érdekében továbbra is kulcsfontosságú a banki ágazatban a kiegyensúlyozott és szabályos tőkeáttétel-csökkentés, miközben a dinamikus ágazatok számára fenntartják a megfelelő hiteleket. Találtak vevőt a BPN számára, jóllehet, az ügyletet az uniós versenyhatóságoknak még jóvá kell hagyniuk. Előrelépés történt a felügyeleti és szabályozási keret megerősítésében is, többek között technikai segítségnyújtás révén. A portugál bankok az Európai Bankhatóság (EBH) 2011. júliusi stressztesztjét vegyes eredményekkel teljesítették, ami alátámasztja a programban szereplő, az ágazat erősítésére irányuló reformok végrehajtásának szükségességét.

(6) A viszonylag nagy első folyósítás ellenére a kormány készpénzpozíciója nyomás alatt marad. Ezt az állami tulajdonú vállalatok növekvő finanszírozási igényei, a takaréklevelek háztartások általi erőteljesen fokozódó visszaváltása és a fennálló pénzügyi piaci stressz magyarázza.

(7) A munkaerő- és termékpiaci reformok előrehaladása elengedhetetlen a versenyképesség visszaállítása és a növekedési potenciál emelése érdekében. E tekintetben a tervezettnél előbb megszüntették a magánvállalatokban meglévő különleges állami jogokat. A privatizációs programot felgyorsítják és kiszélesítik. A kormány napirendjében első helyen szerepel az állami tulajdonú vállalatok komoly és sürgős szerkezetátalakítása. A határozott és határozatlan idejű szerződések szerinti védelem és jogok összehangolására és a dolgozók végkielégítésének kifizetéséhez egy munkavállalók által finanszírozott alap létrehozására irányuló munkaerő-piaci reformok haladnak. Előrelépés történt a költségvetés szempontjából semleges úgynevezett fiskális leértékelés előkészítésében, a hatóságok pedig továbbra is elkötelezettek amellett, hogy e területen a 2012. évi költségvetésben megtegyék az első fontos lépést.

(8) E fejlemények ismeretében a 2011/344/EU tanácsi végrehajtási határozatot módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2011/344/EU tanácsi végrehajtási határozat 3. cikke a következőképpen módosul:

(1) az (5) bekezdés a), b) és c) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„a) Portugália teljes egészében végrehajtja a 2011. évi költségvetésben előirányzott, mintegy 9 milliárd EUR-t kitevő költségvetési konszolidációs intézkedéseket, valamint a kormány által azóta bejelentett további konszolidációs intézkedéseket. A káros költségvetési tendencia és a 2011. évi hiánycél elérését fenyegető, kialakuló kockázatok ellensúlyozása érdekében Portugália szigorítja a költségvetés végrehajtását, 2011-ben végrehajtja a már jóváhagyott, a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó egyszeri különadót, 2012-ről 2011. október 1-jére előrehozza a földgáz és a villamos energia héakulcsának emelését, és felgyorsítja a koncessziók értékesítését. A kormány törekszik továbbá egyéb, tartós jellegű konszolidációs intézkedések elfogadására és/vagy a 2012-re tervezett egyéb intézkedések előrehozására. A bankok nyugdíjalapjainak az állami szociális biztonsági rendszerbe történő fokozatos átvitelére irányuló, jelenleg zajló folyamat kivételesen tartalékot biztosít a 2011. évi költségvetési hiánycél eléréséhez. A nyugdíjalapok megszerzett eszközeit nem szabad a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságára nézve hátrányos módon felhasználni.”

„b) Portugália intézkedéseket fogad el az államháztartás irányításának megerősítésére. Portugália végrehajtja az új költségvetési kerettörvényben rögzített intézkedéseket, ideértve egy középtávú költségvetési keret kidolgozását, középtávú költségvetési stratégiát készít, és létrehoz egy független költségvetési tanácsot. Jelentősen meg kell erősíteni a helyi és regionális szintű költségvetési keretet, különösen az egyes finanszírozási törvényeknek a költségvetési kerettörvény követelményeihez való hozzáigazítása révén. Portugália fokozza az államháztartás felügyeletét és az arról való jelentéskészítést, különös tekintettel a hátralékokra; stratégiát dolgoz ki a hátralékok rendezésére, és megerősíti a költségvetés-végrehajtási szabályokat és eljárásokat. Portugália a költségvetési folyamat részeként megkezdi a költségvetési kockázatok szisztematikus és rendszeres elemzését, ideértve a köz- és magánszféra közötti partnerségekből és az állami tulajdonú vállalatokból eredő kockázatokat is.”

„c) Portugália folytatja a munkaerőpiac működésének megerősítését, nevezetesen a foglalkoztatásvédelmi jogszabályok, a bérmegállapítás és az aktív munkaerő-piaci intézkedések reformjára irányuló intézkedések révén.”

(2) az (5) bekezdés e) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„e) Portugália folytatja a gazdaság verseny előtti megnyitását. A kormány megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a portugál állam vagy bármely állami szerv részvényesi minőségében ne kössön olyan részvényesi megállapodásokat, amelyek akadályozhatják a tőke szabad mozgását vagy befolyásolhatják a vállalatok vezetőség általi ellenőrzését. Az új privatizációs törvénynek szintén tiszteletben kell tartania a tőke szabad mozgásának elvét és nem adhat vagy tehet lehetővé különleges jogokat az állam számára. A versenyszabályok érvényesítésének felgyorsítása és hatékonyabbá tétele céljából el kell végezni a versenyjog felülvizsgálatát.”

(3) az (5) bekezdés a következő g) és h) ponttal egészül ki:

„g) Portugália intézkedéseket fogad el a központi, regionális és helyi szintű állami tulajdonú vállalatok hatékonyságának és fenntarthatóságának növelése érdekében. Portugália az állami tulajdonú vállalatokra vonatkozó átfogó stratégiai dokumentumot készít, amely felülvizsgálja a tarifaszerkezetet és a szolgáltatásnyújtást, valamint tervet készít a kölcsönfelvételi követelmények 2012-től kezdődő szigorítására. Portugália végrehajtja az egészségügyi ágazaton kívüli központi kormányzati állami tulajdonú vállalatokban a működési költségek átlagosan legalább 15%-os csökkentésére irányuló, folyamatban lévő terveket, és ezeknek megfelelő tervet készít a regionális és helyi önkormányzati állami tulajdonú vállalatok számára is.”

„h) Portugália végrehajtja a privatizációs programot. Mindenekelőtt az EDP-ben, a REN-ben és a GALP-ban, és ha a piaci feltételek engedik, a TAP-ban lévő állami részesedést kell értékesíteni 2011-ben. Stratégiai privatizációs tervet kell készíteni a Parpublica számára. A 2013-ig tartó privatizációs terv alá tartozik az Aeroportos de Portugal, a CP teherszállítási ága, a Correios de Portugal és a Caixa Seguros, valamint számos kisebb vállalat is.”

(4) a (6) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„a) A 2012. évi költségvetésbe beépítik az adórendszer költségvetés-semleges, a munkaerőköltségek csökkentését és a versenyképesség ösztönzését célzó újrakalibrálását. A reform kidolgozására az Európai Bizottsággal, az IMF-fel és az EKB-val konzultálva kerül sor.”

„b) A c) és d) pontban meghatározott, legalább 5,1 millió EUR-t kitevő intézkedéseket bele kell foglalni a 2012. évi költségvetésbe. A 2011. évi költségvetési fejleményekből eredő lehetséges rések kitöltése érdekében további intézkedéseket kell hozni, főként kiadási oldalon. A kormány elkészíti a költségvetési helyzet és kilátások aktualizált értékelését a 2012. évi költségvetésről annak a kormány általi jóváhagyása előtt az Európai Bizottsággal, az IMF-fel és az EKB-val folytatott megbeszélés céljára.”

(5) a (8) bekezdés a), b) és c) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„a) ösztönzi a bankokat biztosítékpuffereik megerősítésére, és ellenőrzi az államilag garantált bankkötvények kibocsátását, amelyet az uniós állami támogatási szabályokkal összhangban 35 milliárd EUR értékig engedélyeztek;”

„b) szorosan követi a bankok által benyújtott tervet a 2011 végére 9 %-os, és legkésőbb 2012 végére 10 %-os alaptőke-megfelelési mutató elérésére. Ha a bankok nem tudják időben teljesíteni a tőkekövetelmény-küszöböt, átmenetileg kérhetik a magánbankokra vonatkozó állami tőkenyújtást a létrehozott 12 millió EUR értékű banki fizetőképességi támogatási eszközön keresztül.”

„c) biztosítja a banki ágazatban a kiegyensúlyozott és szabályos tőkeáttétel-csökkentést, ami továbbra is kritikus fontosságú a finanszírozási egyensúlytalanságok tartós megszüntetése érdekében. A bankok pénzügyi támogatási terveinek célja a hitel/betét arány nagyjából 120 százalékra csökkentése, és a program időtartama alatt az eurórendszer általi finanszírozásra való támaszkodás mértékének csökkentése. A Portugál Nemzeti Bank felkéri a bankokat, hogy szeptember végéig vizsgálják felül pénzügyi támogatási terveiket. Ezeket a pénzügyi támogatási terveket negyedévente felül kell vizsgálni, a program második értékelésétől kezdve. A Portugál Nemzeti Bank a bankok pénzügyi támogatási terveitől való eltérés esetén meghozza a megfelelő intézkedéseket.”

(6) a (8) bekezdés e) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„e) biztosítja az állami tulajdonban lévő Caixa Geral de Depósitos (CGD) racionalizálását annak érdekében, hogy az alapvető banki tevékenységekkel foglalkozó ágának tőkealapját a szükségleteknek megfelelően növelni lehessen. A tőkealap növeléséhez szükséges forrásoknak a csoporton belülről kell származniuk. Az Európai Bizottság általi, a versenyszabályokkal és állami támogatási szabályokkal összhangban lévő jóváhagyást követően befejezi a Banco Português de Negócios (BPN) értékesítését.”

2. cikk

Ennek a határozatnak a címzettje a Portugál Köztársaság.

3. cikk

A határozatot az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni.

Kelt

a Tanács részéről
az elnök